

JAVNA RAZPRAVA O POPLAVAH IN UPRAVLJANJU VODA

Ljubljana, 21. november 2014

Sporočilo za medije

Slovenija za učinkovito spopadanje s poplavami potrebuje več kot le akcijski program! Potrebujemo državno strategijo upravljanja z vodami, da bomo družbena in gospodarska pričakovanja v zvezi z vodami uskladili z ekosistemskimi zahtevami po ohranjanju vode, je ključno sporočilo javne razprave o poplavah. Zbrani so pozvali k politični odgovornosti za razmere in izrazili pričakovanje, da bo vlada poleg akcijskega programa poskrbela tudi za dolgoročneje izboljšanje delovanja sistema upravljanja z vodo, da ga bo reorganizirala in sovisno povezala s prostorskim načrtovanjem ter tako zagotovila celostno obvladovanje fenomena vode kot skupnega dobra in razvojnega vira!

V četrtek, 20.11.2014, se je v gostišču Livada v Ljubljani, na pobudo Društva vodarjev Slovenije 200 udeležencev javne razprave pet ur pogovarjalo o poplavah. Namen javne razprave, katere organizacijo so podprla številna stanovska društva in tudi skupina Odgovorno do prostora!, je bil opozoriti odgovorne v državi, da je treba **za učinkovito spopadanje s poplavami odpreti razpravo o problemih in rešitvah ter poplave obravnavati interdisciplinarno**. Organizatorji verjamejo, da se je s poplavami treba spopadati povezano, da mora vsak v sistemu, **od države in občin do posameznega državljana in stroke**, dobro vedeti, kaj je njegova naloga in ravnati odgovorno. Poplave, sporoča stroka, so kompleksen pojav in del sistema urejanja prostora, zaradi česar delijo tudi usodo le tega. **Poplave so skrajni odraz razpada sistema prostorskega načrtovanja in organizacije urejanja prostora v Sloveniji**. Očitno pa kažejo tudi na razpad sistema upravljanja z vodami, saj je več udeležencev včerajšnje razprave izpostavilo dejstvo, da je pred letom devetdeset sistem vodnega gospodarstva deloval vsestransko boljše. Ključno **sporočilo vladi, odgovornim za urejanje prostora in zaščito prebivalstva je, da Slovenija za spopadanje s poplavami potrebuje več kot le akcijski program**. Na dogodku je v imenu interdisciplinarne skupnosti, ki se dotika upravljanje z vodo, spregovorilo skoraj štirideset udeležencev, dr. Lidija Globevnik in Mag. Maja Simoneti kot organizatorki ter Mag. Luka Štraus z MOP, dr. Andrej Širca, dr. Pavel Gantar, dr. Bogomir Kovač, dr. Andrej Lukšič, Gregor Vrtačnik, dr. Mihael Brenčič, Roman Kramer, Albin Debevec, Jernej Jež, župan Slovenj Gradca Andrej Čas, podžupan Mestne občine Ljubljana Janez Koželj, Tadej Markič z MP, Jernej Jež, Mag. Marjan Bat, dr. Blaž Komac, dr. Meta Povž, Vesna Juren z ZRSVN, dr. Mitja Rismal, Petra Pergar, Damjan Jevšnik, Mag. Živan Veselič z ZGS, Danijel Magajne, dr. Karel Natek, Andrej Vizjak, dr. Mitja Bricelj, dr. Dušan Plut, dr. Darja Stanič Racman, Jernej Strle, Janez Kastelic, Katarina Sirk, Iztok Leben, Polona Piltaver, Lojze Gluk, Marko Fatur, Florjana Ulaga in dr. Branko Zadnik z IZS.

Govorci so vsak po svoje opozorili na vidike poplav, razloge za njihov nastanek in dali vrsto pobud in predlogov.

Poudarki iz razprave

- izpostaviti je treba odgovornost politike za razmere (npr. poplavna varnost Ljubljane);
- poplave niso izključno vodarski problem, ampak so predvsem prostorski problem;
- poplave so samo en vidik upravljanja z vodami, obravnavati jih je treba v kontekstu celovite vodne politike ne izvzeto;
- javnost je treba vključiti v pripravo nove vodne politike in ukrepov za njeno izvajanje;
- nedvoumno je treba opredeliti vlogo vseh deležnikov, od države, do občin, strokovnih služb in državljanov v spopadanju s poplavami;
- učinkovito je lahko samo celovito urejanje povodja zato je treba takoj prekiniti prakso parcialnih (zamejenih z občinskimi mejami) rešitev in zagotoviti izdelavo strokovnih podlag za povodja, ki bodo podprle sodelovanje države in občin ter zagotovile vzajemno usklajeno izvajanje ukrepov;
- vzdržnost investicij protipoplavnih ukrepov je pomembno ocenjevati tudi z vidika vzdrževanja (dražje ni nujno slabše!);
- zagotoviti je treba delujoč sistem vzdrževanja (nadzor, odgovornost, organiziranost) in upoštevati ekološke lastnosti voda in njeno povezavo s podzemnimi vodami;
- uravnotežiti je treba vložke v protipoplavne ukrepe (preventiva) z vložki v sanacij (govori se o vložkih države, manj o vložkih občin, medtem ko so vložki državljanov, ki so neposredno prizadeti, popolnoma prezrti).

Priporočila civilne družbe Vladi

Poleg akcijskega programa, ki ga že pripravlja ministrstvo, naj se pripravi predlog dolgoročnejšega izboljšanja delovanja sistema upravljanja (reorganizacija) tako, da se prilagodimo novim pogledom in potrebam. Upravljanje z vodami je treba vzročno odvisno povezati z načrtovanjem prostorskega razvoja in drugimi razvojnimi programi tako, da se zagotovi celostno obvladovanje fenomena vode kot skupnega dobra in razvojnega vira.

Za potrebe upravljanja naj se pripravi interdisciplinarne vodnogospodarske strokovne podlage za porečja, ki bodo zagotovile bolj usklajeno, zvezno odvisno in povezano urejanje vodnega in obvodnega sveta. Država mora zagotoviti, da bo izdelava potekala v sodelovanju vseh občin porečja in pri tem spodbujati uporabo metode vključujočega projektnega povezovanja. Metoda zagotavlja izvedbo del in nalog na način, ki udeležencem omogoča spoznavne procese potrebne za sprejemanje do vode in naravnega okolja bolj odgovornih rešitev. Dokazano lahko prispeva k teritorialno in vsebinsko bolj celoviti obravnavi vode in s tem tudi problemov poplav, suš in ekoloških vidikov vode. Zagotavlja potrebno sovisnost rešitev in optimizira rezultate v prostoru in vodnemu okolju. Odprtost postopka zagotavlja zgodnjo seznanitev akterjev in lokalnih prebivalcev z oceno stanja in možnimi rešitvami, podpira poistovetenje deležnikov z naravnimi značilnostmi vodotoka in problemi v prostoru ter tako vpliva tudi na prevzemanje odgovornosti za stanje v prostoru. Tako odprt, vključujoč, postopek zagotavlja višjo stopnjo uresničljivosti projektov, spodbuja sočasno oblikovanje novih partnerstev ter predvsem vodi k bolj odgovornemu, tudi samozaščitnemu, ravnanju večjega števila akterjev v obvodnem in vodnem prostoru.

Zapisali:

Dr. Lidija Globevnik, Društvo vodarjev Slovenije in Mag. Maja Simoneti, Odgovorno do prostora!

